

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 6 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 —
IZKljučNO ZASTOPSTVO na oglaš in Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno delovnem mestu
Ljubljana Slov. 20-302

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Violenti combattimenti sul fronte siciliano

Tredici apparecchi nemici distrutti

Comando Supremo. — Bollettino di guerra Nr. 1175.

L'attacco nemico sviluppato con largo impiego di unità corazzate e appoggiate da masse aeree in collaborazione con forze navali ha costretto le truppe italo-germaniche ad un ulteriore arretramento ad oriente del Massiccio dell'Etna.

Milano e Torino sono state questa notte bombardate da reparti dell'aviazione britannica, ingenti risultano i danni sp-

cialmente nei centri delle due città. Le artiglierie della difesa distruggevano 4 velivoli.

Formazioni di bombardieri hanno rinvenute oggi l'incursione su Roma e sugli aeroporti periferici: in corso di accertamento i danni.

Dai cacciatori italiani e tedeschi venivano abbattuti ieri 9 apparecchi sull'isola Ventotene e nelle vicinanze di Napoli.

Generale Ambrosio.

Siloviti boji na sicilskem bojišču

Trinaest sovražnih letal sestreljenih

Vrhovno poveljstvo: Vojno poročilo št. 1175.

Sovražni napad, ki se je razvil ob veliki uporabi oklopnih enot in ki so ga podpirale letalske množice v sodelovanju s pomorskimi silami, je prisilil italijanske in nemške čete k nadaljnjemu umiku vzhodno od masiva Etna.

Oddelki britanskega letalstva so preteklo noč bombardirali Milan in Turin; škoda je ogromna, zlasti v središčih obeh mest. Obrambno tožništvo je uničilo štiri letala.

Skupine bombnikov so danes ponovile letalski napad na Rim in na letališča na periferiji. Škoda se ugotavlja.

Italijanski in nemški lovci so večeraj sestrelili nad otokom Ventotene in v bližini Neaplja 9 letal.

General Ambrosio.

Španski tisk o bojih na Siciliji

Madrid, 13. avg. s. Ves španski tisk opozarja na izredno trdoto borbo v Siciliji in podčrtava, da Anglosasi navzile premoči v četah in potrebnih napredujejo počasi in za ceno velikih žrtv ob žilavem odporu junaških italijanskih in nemških čet. Listi naglašajo tudi, da zahteva italijansko-nemško letalstvo hude izgube sovražnim bojnim in trgovskim ladjam.

Sestreljeni angleški bombniki

Lizbona, 13. avg. s. Angleška poluradna agencija poroča, da se 7 bombnikov ni vrnilo iz operacij, ki so bile izvršene preteklo noč nad Severno Italijo.

poleg stoječa poslopja, med njimi tudi poslopje lista »La Stampa«.

Od 20 na Valentino vrženih rušilnih bomb sta dve zadeli srednjeveški grad. Na glavnem pokopališču so na slepo odvržene bombe uničile kakih 50 grobov. Zalostna izuba za Turin je popolno uničenje založništva Utet, ki je bilo, kakor založništvo Paravia med najvažnejšimi in najstarejšimi italijanskimi založništv.

Zelo žalostna je bilanca te nove izredno hude preizkušnje, ki pa jo je Turin s ponosnim srcem prejel. Oblasti skušajo kar najbolj pomagati prebivalstvu. Prefekt je obiskal prizadete kraje, kakor tudi poveljnik teritorialne obrambe. Oba sta ugotovila, da se prebivalstvo zadrži z čudovito požrtvovalnostjo in da člani vojske in raznih podpornih in reševalnih ustanov vneto delajo, da zajezijo do skrajnosti obseg škode.

Gangsterstvo ameriških letalcev v Terniju

Rim, 13. avg. s. Teroristični napad na Terni je bil izvršen s premišljeno krutostjo. Področje starega Ternija, ki tvorj masno središče, je ločeno zelo vidno tudi iz višine od področja z industrijskim mestom. Zaradi tega ni bila mogoča zmošta. Ameriški letalci pa so napadli brez razlike stanovanjske okraje, cerkve, bolnišnice, delavske hiše in zavetišča. Dejstvo, da so prav industrijski oddelki utrpeli zelo neznatno škodo v primeri s hudim uničenjem in žrtvami v mestnem središču, to potrjuje. Nekaj ameriških štirimotornikov je ponovilo v običajnim enizmom streljanje s strojnimi iz nižine na periferiji mesta in v okolici, kamor so se zatekle ženske in otroci.

V svojem slepem besu niso sovražniki prizanesli nobenemu kraju in nobeni javni zgradbi v Terniju. Mestne palače z lepim stolpom ni več. Biser iz 4. stoletja, cerkev sv. Lovrenca, je popolnoma uničena. Skoraj vse bolnišnice so doživele isto usodo. Bolnišnica princea Piemontskega, last Rdečega križa, je porušena. Civilna bolnišnica sredi starega okraja je neuporabna. Bilo je uničenih ali hudo poškodovanih mnogo šol, med njimi poslopje tehničnega zavoda. Poslopje uršulink v Caporeale in zavetišče na Colle dell'Oro sta porušena. Najhujše pa je bilo razdejanje v ljudskih okrajih. Glavni trg je pokrit z ruševinami in stare ceste okrog njega so popolnoma razrdele. To so tako zvali »vojaški cilji letalskih gangsterjev«.

V. oče med prizadetimi žrtvami Bodilo in tolažba rimskega ljudstva

Vatikan, 13. avg. s. Takoj po končanem alarmu je papež zapustil Vatikan ob spremstvu namestnika državnega tajnika monsr. Mondinija in se podal na kraje, ki so bili zadeti od sovražnem napadu.

Vatikan, 13. avg. s. Ko so davi sirene dale ob 11. uri znak za alarm, se je Nj. Sv. Pij XII. nahajal v svoji zasebni knjižnici in se razgovarjal z državnim tajnikom kardinalom Maglionem. Srce krščanskega poglavarja je zatrepetalo, kajti po prvih pokih bomb, vrženih na Rim, in po streljih protiletalske obrambe je takoj spoznal, da se zopet preliva nedolžna kri v njegovem nadvse ljubljem Rimu. Papež je z očmi, dvignjenimi proti nebu, pričel moliti. Čeprav potr, je ohranil svoj mir. Podrguro uro je sledil uničevalnemu besu visoko eksplozivnih bomb in ko so ob 12.45 sirene dale znak za konec alarma, je poklical k sebi namestnika državnega tajnika monsr. Mondinija, stopil na dvorščice sv. Damaska, sedež v avtomobil in se odpravil v prizadete kraje. Na »trgu sv. Petra« se je nabrala kakor vedno ob takih prilikah tisočglava množica. Ljudje so napežev avtomobil spoznali po belorumenem praporcu, toda prebivalstvo ni moglo pritič in vzklitati najvišjemu pastirju, ker je avtomobil z veliko hitrostjo prevozil veliki trg in zavil v Via della Conciliazione.

Ko je papež zapustil Vatikan, se je vest o tem takoj razširila po papeževi državi in takoj so odšli še drugi avtomobili za papeževimi. Papežev avtomobil je prevozil Beneški trg, Vio del Impero in trg San Giovanni ter se je ustavil pri Porti Maggiore in v Vii Taranto, kjer se je prikazalo v vsej obsežnosti opustošenje, katerega je sovražnik izvršil. Ogromna množica je takoj spoznala papeža, ki je stopil iz avtomobila in se prepričal o žalostnih posledicah napada. Pred cerkvijo sv. Fabiana in Venancija ga je pozdravil župnik, kateremu je papež izročil znaten dar za prizadete in ga povprašal po podatkih o nesreči. Na tem kraju so se pridružili papežu monsr. Respighi, prefekt papeževega ceremoniala, monsr. Nazari Rocca in tajni komornik, inž. Galeazzi, arhitekt stolnice sv. Petra, poveljnik švicarske garde in monsr. Riberi.

Od zaničnosti blede papež, si je ogledal ruševine in sledil s pretresenim srcem nosilcem italijanskega Rdečega križa, v katerih so odnašali ranjene. Roka papeža se je dvignila in blagoslovljala množico, ki se je strnila okrog njega in mu vzklikala. Blizu njega so nesli nosilci hudo ranjenim mladenčcem. Roka papeža se ga je dotaknila in bela tunika se je okropila s krvjo.

Pij XII. je vse blagoslovil in je nadaljeval svojo pot ter hotel priti do kraja, kjer se je dvigal gost stebel dima. Svetovali so mu, naj ne gre naprej, kajti tam v bližini so bile bombe, ki še niso eksplodirale. Pred župno cerkvijo blizu Ville Fiorelli je papež pokleknil k molitvi. Molil je pred vsem za nedolžne žrtve. Recital je De Profundis. Ljudstvo, ki je molilo z njim, je klečalo in mnogi so jokali. Ko je se zopet dvignil, je sv. oče naslovil svoje vzpodbudne in ljubezni polne

Brezuspešni napori sovjetskih čet

Obnovljeni napadi na kubanskem področju — Ostri boji pri Bjelgorodu, Orlu, Vjazmi in Ladoškem jezeru — Boljševiki so izgubili 380 tankov, 91 letal in 6 ladij

Iz Hitlerjevega glavnega štaba, 13. avg. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Medtem, ko je sovražnik na kubanskem mostišču brez uspeha obnovil zapadno od Krimskaje svoje z oklopnimi in letalskimi silami podprte napade, je prišlo ob Miusu in srednjem Donu samo do manjšega krajevnega bojnega delovanja.

Južnozapadno od Bjelgoroda so boljševiki tudi večeraj zopet napadli z močnimi pehotnimi in oklopnimi oddelki. V hudih obrambnih bojih, deloma s protinapadi, so bili njihovi neprestani napadi odbiti. Več sovražnih bojnih skupin je bilo uničenih in veliko število oklopnih voz uničenih.

Tudi severozapadno od Orla ter južno in južnozapadno od Vjazme so ostali sovražni napadi brez uspeha.

Južno od Ladoškega jezera je sovražnik z nanovo privedenimi četami obnovil svoje napade.

Poleg hudih krvavih izgub je izgubila sovjetska vojska večeraj 380 oklopnih voz.

Letalstvo je razbremenjevalo predvsem na področju pri Bjelgorodu bojujoče se čete z uničujočimi udarci proti sovjetskim oklopnim oddelkom, zbirališčem pehote in topniškim postojankam. V letalskih bitkah je bilo večeraj pri starih lastnih izgubah sestreljenih 91 letal.

Na Siciliji ni bilo večjega bojnega delovanja. Nemško bojno letalstvo je z rušilnimi in zažigalnimi bombami napadlo močno zasedena sovražna letališča in povzročilo razdejanje med razvrženimi letali in na letaliških napravah. Na morju pri Cataniji so poškodovala letala podnevi z bombami sovražni rušilce. Pri obrambi letalskih napadov na italijansko kopnino so sestrelili večeraj nemški lovci 7 letal.

Dne 12. avgusta dopoldne so prodrli sovražni letalski oddelki pod zaščito oblakov nad nemško zapadno ozemlje in metali rušilne in zažigalne bombe na več krajev, posebno na Bonn. Prebivalstvo je imelo izgube. Protiletalska obramba je sestrelila 37

sovražnih letal, v prvi vrsti štirimotornih ameriških bombnikov.

Preteklo noč je priletelo nekaj sovražnih motilnih letal nad ozemlje Nemčije. Povzročila so majhno škodo. Nočni lovci so sestrelili 5 letal.

V noči na 13. avgusta so napadla nemška letala z bombami posamezne ctilje v južnovzhodni Angliji.

Podmornice so potopile v hudih bojih na Atlantiku in v Sredozemlju 6 ladij s 45 tisoč br. tonami in poškodovale s torpednim zadetkom nadaljnjo ladjo.

Ojačeno delovanje podmornic Osi na Atlantiku

Berlin, 13. avg. s. Mednarodni obveščevalni urad doznava, da so nemške podmornice potopile na Atlantiku in v Sredozemlju 6 sovražnih trgovskih ladij v skupni tonazi 33.000 ton in poškodovale nadaljnji parnik, ki je bil zadet s torpedom.

Buenos Aires, 13. avg. s. Iz Washingtona se doznava, da je ameriški viceadmiral John Hower, ko je zapustil glavno mesto Antlov, izjavil, da se je v mesecu juliju na področju otokov gjačilo delovanje podmornic Osi. Ni hotel povedati, kakšne izgube so Angličani in Američani v teh vodah utrpeli ter se je o njih izrazil samo nedolžno.

V Berlinu le neznatna škoda

Berlin, 13. avg. s. DNB poroča, da so v naslednjih poletih nad nemškimi ozemljem nekatera letala preteklo noč prodrli do Berlina. Nekaj na slepo odvrženih bomb je napravilo samo neznatno škodo.

Ogromne izgube boljševikov

Berlin, 13. avg. s. Včerajšnje uspehe nemških čet na vzhodni fronti najbolje kažejo izgube boljševikov med divjimi napadi. Ob progi iz Kirova preko Jarževa do Ladoškega jezera je ostalo na bojišču, kakor poroča mednarodna obveščevalna agencija, nič manj kakor 407 uničenih ali onesposobljenih sovražnih tankov in veliko število mrtvih, v letalskih bojih pa je bilo sestreljenih 91 sovjetskih letal, medtem ko je nemško letalstvo izgubilo samo 4 letala. Po sodbi nekoga sovjetskega oficirja je sovjetska pehota imela zlasti hude izgube zaradi delovanja nemškega avtomatičnega orožja, posebno pa zaradi podnevnih napadov nemških stromo-glavcev.

V zadnjih sreditih borbah so nemški pešci odbili boljševike z odličnimi protinapadi, ponekod tudi v spopadih z bajoneti. Če izvzamemo nekaj majhnih sovražnih vodov lokalnega značaja, je nemški sistem ostal skoraj nedotaknjen. V odseku Kirova je še sovražni protitank razstrel na južno krilo nemške postrojitve. Glavina sovjetskih čet, ki je prišla v osredotočeni ogenj nemškega orožja, je bila ustavljena pred črtami branilcev in je utrpela strahovite izgube.

Akcija nemške mornarice v Azovskem morju

Berlin, 13. avg. s. O bombardiranju sovjetskih postojank ob izlivu Miusa dne 11. avgusta zjutraj se doznava naslednje podrobnosti: Nemška mornarica je prišla v primerno bližino, čeprav je bilo morskno področje minirano, in ni nalezala na odpor sovražnika. Šile nemške vojne mornarice so obstreljevale sovražne postojanke v širini 8 km ter v globini 2½ km. Razbile so z orkanom železa in ognja zlasti glavne črte na vzhodnem obrežju rečice Sambek. Šele kasno nato je sovražnik odgovoril z neuklopnim streljanjem svojih poljskih baterij. Ob zori so se nemške ladje nepoškodovane vrnile na oporišča.

Sovjetska vlada ni zastopana na sestanku med Rooseveltom in Churchillom

Stockholm, 13. avg. s. Radio Moskva je davi sporočil naslednjo izjavo: Obveščevalna agencija Tass demantira vest, da se bo Stalin ali kateri drugi predstavnik sovjetske vlade udeležil bližnjega sestanka Roosevelta in Churchilla.

Angleški listi so objavili vest, da bodo sovjetski vojaški atašeji na sestanku kot opazovalci, agencija Tass pa izjavlja, da je to obvestilo nastalo zaradi nesporazuma. Sovjetska vlada ni sprejela povabila za udeležbo na tem sestanku. Kakor je jasno razvidno iz značajke konferencie se sodelovanja sovjetskega zastopnika na sestanku ni zahtevalo in se ne zahteva.

Rim, 12. avg. s. Zopet sta se Roosevelt in Churchill sestala in Stalinov sedež je ostal prazen. Resnično nenavadne in ponižujoče so izjave severnoameriškega zaveznika, piše »Tribuna«. Predsednik je dejal: »Če bi Stalin ali kateri drugi predstavnik Rusije hotel priti na konferenco, bi ga z veseljem sprejeli. Stalin in njegovi prijatelji bi našli vedno odprta vrata in bi bili prijateljsko sprejeti. Smatrajo se za člane družine in ne za navadne obiskovalce.« Toda skozi ta vrata, nadaljuje »Tribuna«, moskovski diktator ne bo šel. Sovjetska diplomacija hoče sveto pokazati, da Sovjetska zveza navzile ponovnim izjavam Edena o nedavnih angleško-ruskih političnih sporazumih, dela na svoj račun brez najmanjšega kompromisa in ne da bi najmanj skušala rešiti videz glede zavezništva Washington in London se morata s tem zadovoljiti. Odsotnost Georgijca ne more presenetiti onega, ki je sledil zadnjim manifestacijam in tolmačenju politike

Kremlja. »Tribuna« našteva razne razloge za spore med zavezniki in zaključuje, da se Moskva poslužuje svojih tovarišev samo za neposredne vojne namene. Njen načrt je zmagati v vojni, da bi potem naprtili sadove zmage proti današnjim zaveznikom. Stalin si noče pustiti zvezati rok niti od Churchilla niti od Roosevelta.

Buenos Aires, 13. avg. s. Zda je gotovo, da se niti Stalin, niti kak zastopnik Sovjetske zveze ne bo udeležil razgovorov med Churchillom in Rooseveltom. Vendar bo po mnenju vojaških krogov v Washingtonu predložen v imenu Sovjetske zveze po diplomatski poti podoben raport o vojaškem položaju na vzhodni fronti obenem z poročilom o Stalinovem mnenju glede bodoče strategije. Mislil se, da bosta Churchill in Roosevelt ta dokument predložila v proučitev zbranim šefom svojih glavnih stanov.

Buenos Aires, 13. avg. s. Iz Quebeca poročajo, da so se v petek ves dan nadaljevali anglo-kanadski vojaški pogovori. Nekaj članov kanadske vlade se je vrnilo v Otiavo, toda Mackenzie King se še ni vrnil v glavno mesto. Glede vesti, da Sovjetska zveza ni bila povabljena, naj pošlje zastopnika na anglo-ameriško konferenco, se ni bil izdal uradni komentar.

Japonska letalska zmaga

Tokio, 12. avg. s. Glavni stan objavlja, da je 8 ameriških letal preletelo severni del otoka Kurile. Sovražna skupina pa je bila takoj prestreljena in 3 letala so bila sestreljena. Ena japonsko letalo se ni vrnilo na oporišče.

Barbarski napadi na Rim, Milan in Turin Slepo in nečloveško pustošenje anglosaškega besa

Rim, 13. avg. s. Davi je bil Rim zopet napaden. Kakor prvič, se je sovražno letalstvo tudi sedaj zagnalo proti okrajem na periferiji. V več valovih so bili zadeti zlasti ljudski okraji Tuscolana, na katere je padlo mnogo bomb, in Tiburtina, ki je bil že ob prvem napadu hudo prizadet. V bližini Leonardijskega trga in trga Villa Fiorelli so padle številne bombe in napravile znatno škodo. Marijina cerkev, kjer je v bližini podvožje Felice, ki je bil tudi zadet, je hudo poškodovana. Sovražni letalci so se nizko spustili in streljali s strojnimi na prebivalstvo, ki je bežalo v zaklonišča. Reševalna služba je takoj pričela delovati navzile silovitosti bombardiranja. Prebivalstvo v zadetih okrajih je ponovno dokazalo zgledno disciplino.

Milan, 13. avg. s. Ponovno se je uničevalni barbarski bes sovražnika zagnal proti Milanu in divjal zlasti proti središču mesta, ki je bilo hudo prizadeto. Kakor navadno vandali niso spoštovali verskih in kulturnih spomenikov. Poškodovani so bili prezidij nadškofovske stolnice, nadškofova palača in Kr. konservatorij »Giuseppe Verdi«. Hudo so bile poškodovane galerija Vittorio Emanuele, palača Marino, palača Rinascence na stolnem trgu in bivša sedež palača na trgu Beccaria. Palača Adriatske zavarovalne družbe je popolnoma pogorela. Benški lev na vzhodni porti je bil izravan. Spor menik Giacomina Medicejskega je bil vržen s podnožja in uničen. Stara palača senatorjev cisalpske republike gori, javni parki so popolnoma razdejani, naravoslovni muzej, palača Durini, kjer je bil sedež Kr. kolegija za deklice, in številne stanovanjske hiše v središču so porušene.

Uničevanje zgodovinskih dragocenosti v Milanu

Milan, 13. avg. s. To noč je bil Milan hudo napaden od sovražnika. Napad je zadal mestu, ki je bilo že hudo preizkušeno v noči na soboto, najhujšo škodo. Alarm je bil dan okrog 1. ure in nekaj minut nato je velika skupina sovražnih letal — bilo jih je morda kakih 100 — ki je premagala zaporo protiletalske obrambe, pričela metati zažigalne in rušilne bombe, med njimi tudi tempirane. Sovražnik je odvrnil tudi letake, napisane v hinavsko človečanskem tonu.

O človečnosti sovražnika se je Milan nedvomno prepričal. Glavni cilj njegovega uničevalnega besa je bilo utripajoče srce starega Milana od stolnega trga do območja korzov in cest v starem mestu, kjer je vse polno trgovin, starih palač in najmodernejših zgradb. Hudo zadeta je bila galerija Vittorio Emanuele. Njena kupola in njena okna so uničena. Na stolnem trgu je bilo porušeni nekaj palač, med njimi palača ob katedrali. Od velikih trgovin na Rinascientu in Odeonu, kjer so gledališče in kinematografi istega imena, ni ostalo ničesar. Tudi absidij krasnega svetišča Marije, zraven stoječa nadškofova palača in Kraljeva palača so bili hudo poškodovani.

Z zažigalno bombo velikega kalibra je bila zadeta palača Marino, zgodovinski sedež občine, okrog katere so ves dan gasilci marljivo delali in skušali rešiti vsaj del neprecenljivih umetniških dobrin iz palače. Žrtve plamenov je bila palača Kr. kvesture. Hudo poškodovana pa zraven stoječa cerkev sv. Vernika. Ogenj se je razširil na trg Vittorio Emanuele, kjer je uničil steno sodno palačo.

Sovražni bes je zadet še druge palače zgodovinske vrednosti, kakor palačo grofov Durini, vojvod Visconti in grofov Bor-

romei. Palačo Silvestrije in Serdellonijev kjer so bivali Napoleon I., Viktor Emanuel II., Napoleon III. in Giuseppe Garibaldi. Zadete so bile tudi senatna palača republike, konservatorij Giuseppe Verdi, palače iz 6. stoletja na trgu Sansepolcro, in 100 drugih na Manzonijski cesti, na cesti Princa Umberto in v parku San Damiano, kjer ni nobene palače več, ki ne bi bila poškodovana.

Sliko divjega piratstva nudi tudi trg Cavour in okolica javnih vrtov, kjer je bil uničen naravoslovni muzej. Med znanimi poslopji sta bila uničena tudi generalni konzulat Nemčije in veleodmor Vigorelli. Zadetih je bilo tudi več cerkev. Seveda pa divji uničevalni bes sovražnika ni divjal samo v središču mesta, temveč tudi na periferiji. Hudo zadete so bile politehnika, materska bolnica, nova bolnica Niguarda Motea. Ljudske hiše nudijo znake opustošenja.

Kardinal Schuster, milanski nadškof, je opravil ob 7. uri mašo v nadškofovski kapeli, medtem ko je strela palače gorela. Peš se je podal v najbolj prizadete kraje in si jih ogledal. Obiskal je tudi ranjence v bolnišnicah.

Vanalizem nad Turinom

Turin, 14. avg. s. Sovražni teroristični napad, ki je bil za en dan odložen zaradi viharja nad Alpami, ki je zadržal sovražne skupine v noči na četrtek, in je bil ptem izveden z nezasišeno silovitostjo na Turin v noči na 13. t. m., lahko štejemo med najhujše, kar jih je veliko pohabljenno mesto doslej doživelo. Alarm, ki se je pričel kmalu po polnoči, je trajal dve uri. Mnogi sovražni štirimotorniki so se približali Turinu in odvrgli izredno veliko število rušilnih bomb in zažigalnih listicov, kakor tudi ogromno količino bomb novega tipa, vsebujočih 50 do 60 litrov zažigalne tekočine. Zaradi tega je nastalo ogromno požarov, ki so se navzile takojšnji intervenciji gasilcev strahovito razširili. Več bomb je padlo na poslopja, ki so bila že prej zadeta in so se povečale kupe ruševin, zlasti v središču mesta. Nekaj eksplozivnih priprav ni eksplodiralo in okrog njih so postavili straže.

Tudi to pot je bila, kakor je v očitnem namenu sovražnika, napravljena največja škoda na stanovanjskih hišah in najbolj slavnih spomenikih zgodovinskega mesta, v bolnišnicah in cerkvah. Šolah in javnih poslopih. V središču so področja javnih cest pokrita z ruševinami. Vrhovi del fasade palače Madama je bil zadet z zažigalnimi bombami, ogenj je hudo poškodoval palačo. Tudi palača Caignano je bila pravnomo poškodovana. Prav tako palača prefektura. Na pol porušena je bila palača Chiabrese. Bolnišnico Molinette je zadelo 9 rušilnih bomb, na sredo ni žrtve. Fasada zraven stoječe cerkve se je porušila. Hudo poškodovana je bila tudi bolnišnica Valdesa.

Zalostno sliko nudi cerkev Tolažnice, ki sta jo zadeli dve rušilni bombi. Močno sta poškodovani tudi cerkvi sv. Ivana in Sreca Jezusovega. Fakulteta veterinarske medicine je na pol porušena, farmacevtska fakulteta je popolnoma porušena; že tretjič je bila zadeta z rušilnimi bombami, kakor tudi šola »Silvio Pellico«. Izredno lepa »palača mode« je popolnoma porušena. Hudo je poškodovan vojaški dom. Trgovine »Standa« na Cesti Rima so postale žrtve plamenov, ki so uničili to gospodsko četr. V tretjem nadstropju palače kina Sabauda je eksplodirala bomba in poškodovala tudi

Prof. Piccard se bo spustil v morsk globino 20.000 metrov

Potapljalna krogla za tri osebe je že pripravljena

Ime slavnega prof. Piccarda stopa zopet v ospredje. Znano je, da je Piccard napovedal, da se pripravila za stratosferični polet do višine 40.000 m. Podoba je, da je slavnemu možu to svojo misel zaenkrat opustil. Zapolnjen je s drugimi problemi. Zahotelo se mu je, da bi pogledal, kaj se godi v morskih globinah do 20.000 m v več metrov. Trenutno proučuje skupno s svojima sodelavcema prof. Cousinom in prof. Wertmescherjem možnost, kako bi se lahko potopili v morsk globino.

Kakor poročajo iz Bruselja, je aparat, kateremu se bo Piccard spustil v globino, že pripravljen. Oni del tega aparata, ki bo moč nad morsk površino, je sestavljen iz nalažljivih kovin. Je okroglo oblike in ima v premeru 16 m. Z močnimi železnimi vrvmi je ta del aparata pritrjen na jekleno kroglo. Ta krogla je visoka 3 m, v premeru pa meri 2,80 m. V tej krogli bodo prostora za 3 osebe, ki podojejo na morsk dno, da vidijo, kakšno je tisto morsk rastlinstvo in kakšno je življenje rib v dostopnih morsk globinah. Verjetno bo ta svojevrstna potapljalna priprava lahko dosegla globino do 20.000 m. Njena važnost po posebno velika v povojni dobi, ko bo treba iskati in ugotovljati mesta, kjer so bile potopljene v pomorskih bitkah nešete vojne in trgovske ladje vseh vrst. Namen prof. Piccarda je bil pri zasnovi potapljalne priprave predvsem znanstveni in raziskovalni. Šlo mu je za to, da odkrije pomorske tajne, da posreduje svetlo vemo, kar se nanaša na floro in favno naj-

večjih morskih globin. Zaradi tega so se zbrali okoli prof. Piccarda najbolj znani učenjaki in raziskovalci, ki so s strokovnim nasvetom sodelovali pri zanimivih in važnih pripravah. Seveda bodo v povojni dobi njegova dognanja lahko uporabili za dvig potopljenih vojniš ladij in drugih dragotin, ki so šle z njimi na dno morij.

Sedaj proučuje prof. Piccard s svojimi sodelavci funkcijo številnih znanstvenih instrumentov, ki mu bodo služili pri točnem opazovanju morskega življenja. To znanstveno raziskovanje in prizadevanje bo ostalo zmerom poglavitni namen njihove zgrajene potapljalne krogle. Že pred petimi leti je namreč Piccard naročil v Nemčiji nekatere zelo točne priprave, predvsem mikroskopske, ki omogočajo s svojim izredno finim, natančnim prikazovanjem študij ter opazovanjem najmanjših bitij v morskih globinah.

Zelo dragoceno je bilo v tem oziru sodelovanje prof. Wertmescherja, ki si je zastavil cilj, da ne sme ostati nič neznanega o skrivnostnem življenju v pomorskih breznoh. V tem pogledu je vneto pripravil koristno gradivo, ki ga je obdelal v številnih znanstvenih razpravah. Dostoj je postavila znanost številne teorije glede starosti zemlje in življenja na njej. Upati smemo, da bodo prizadevanja prof. Piccarda, nanašajoča se na raziskovanje življenja in obliko morskih globin do 20.000 m, utegnili zadovoljivo prispevati k razčiščevanju problemov glede starosti zemlje ter njenega nastanka.

še za sanitarnih ostančih premestiti dosejano bolnico iz sredine mesta, kakor se je to zgodilo pred par leti v Budimpešti in v drugih mestih. Na veseli način pa je želeli, da vzame mesto občina to stvar prav energično v roke in jo skuša rešiti ugodno, za kar ji bode gotovo hvaležno vse prebivalstvo glavnega mesta, katero tako nujno potrebuje stavbišče za razna večja poslopja, ki bi se vsa dala zgraditi na prostornih zemljiščih dosejaneja oskrbovališča in bolnice. Koliko bi pa mesto pridobilo, ako se tam zgradijo jednaka poslopja, kakor se zdaj okoli muzeja, gledališča, bodočega Narodnega Doma in nove pošče, tega ni treba poudarjati. Vprašanje je precej in se mora rešiti. Treba je le dobre volje!

Rabutanje po vrtovih

Ljubljana, 14. avgusta. V »Slovenec« v dne 12. avgusta št. 1 je bil priobčen članek »Več o pridelavi in manj rabutanja«. Javnost naj zaščiti sadjarje pred fantiči, ki delajo škodo. Posestniki vrtov pa naj bi se zavedali nalog dohodolnosti. — Vseskozi aktualno vprašanje, posebno v današnjih časih. Resnica je, da se pri nas na splošno vzelo ne smatra »rabutanje« povzročeno po mladini za zlo, odnesno za tatvino. Je to dejstvo, ki ga moramo javno pribiti, pa tudi žigosati.

Tatvina sadja je bila od nekdaj predmet živahnih razprav vsakoletnih skupščin SVD že desetletja semkaj. Sprejeti so bili tudi sklepi in predlogi, naslovljeni na javnost, predvsem pa na oblasti; ostalo je žal vse pri starem in razmere se niso zboljšale. Glavni odbor SVD je tudi na svoji zadnji redni članški razpravi o predmetnem vprašanju. Načelstvo je storilo primerno korake pri odločujočih čimteljih za ublažitev razmer. Storjeno je bilo ono, kar se v danih prilikah da storiti. Pribožne lastnikov sadovnjakov so pa kljub temu na dnevnem redu.

Zares, to razvado si naša javnost tolmači po svoje. Večin se celo zdi, da je to početje v zvezi z razposajenostjo mladine in da se s tem ne dela bogve kakšna škoda posestnikom sadovnjakov. Sploh smatramo, da to nekaj manj važnega, čeprav v svoji notranjosti tega početja ne odobravajo. Kako naj se potem v takih razmerah zahveva od 12—16 let starih fantičev, da ne bi počeli tedi dejanj? Pomanjkljiva je pa tudi njih domaća vzgoja, pa tudi v šoli morda ne slišijo dovolj stvarnih nauk, da naj ne delajo škode.

V imenu tisočih lastnikov sadovnjakov članov SVD v Ljubljani in v zaščiti njihovih interesov, prosimo, da storijo krajevna oblastva (občine) primerno ukrepe, da se prepreči ta grda razvada, ako jo že ne morejo popolnoma odpraviti. Nič ne moremo zahtevati od lastnikov vrtov, da zaščito svoje lastnine, ko je to nemogoče izvesti. Dalje nujno prosimo predvsem starše otrok, da poučijo in posvarijo svoje mladičence, naj ne delajo škode soseodom, predvsem naj ne lomijo vej in vrhov in ne trgajo zelenega sadja. Svoja ter ne kvarijo ograj. Prosimo vse vzgojitelje, da se vzgajajo mladino v duhu skupnosti in k poštenju. »Rabutanje« je tatvina in to se mora vcepiti mladini v glavo, da je to kvarno za skupnost. Pozivamo načelstva vseh podružnic SVD, da vplivajo na svoje člane da spravijo čim več sadja za čestitimi, kakovostni (nekoliko obročer, piščavki, ki je primerno za svoje uživanje), da ga ponudijo v nakup po ugodnih cenah SVD v Ljubljani. Sploh naj pošljejo podeliške podružnice, kjer je sadno drevje obročer, čim več sadja v Ljubljano, da se more na ta način zadostiti veliki potrebi po sadju. Zavedati se moramo vsi, da je sadje izredne važnosti za zdravo prehrano mladine.

To je nujen poziv na vse sadjarje, ne glede na to, ali so člani ali nečlani društva, ki imajo vsaj količkarj smisla za skupnost in socialnega čuta za blaginjo mladine, bodočnosti naroda. — Načelstvo SVD v Ljubljani.

RADIO LJUBLJANA

NEDELJA, 15. AVGUSTA 1943:
8.00: Napoved časa. Poročila v italijanski. — 8.15: Koncert izvala organist Alessandri Pascucci. — 11.00: Prenos pete mase iz Bazilike Presv. Oznamenja v Firenzi. — 12.00: Razlaga Evangelija v italijanski (O. G. B. Marino). — 12.15: Razlaga Evangelija v slovenski. — 12.30: Poročila v slovenski. — 12.45: Pesmi in napetvi. — 13.00: Napoved časa. Poročila v italijanski. — 13.10: Poročila Vrhovnega Povelstva v slovenski. — 13.20: Orkester dirigent Petralia. — 14.00: Poročila v italijanski. — 14.10: Koncert Radijskega Orkestra in Komornega zbora, vodi dirigent D. M. Silanec: 1. P. Sattner Hagolin: Jetejve prisega — oratorij; 2. Savin-Bernard: Suite, barokna narodna pesem, romanca; 3. Agamie: Na kmečki svatbi. — 15.00: Poročila v slovenski. — 17.15: Ing. Reje Hinko: O zgodnjih sadikah in drevesnicah — predavanje v slovenski. — 17.35: Pesmi in napetvi. — 17.45: Orkester vodi dirigent Rizza. — 19.30: Poročila v slovenski. — 19.45: Pisana glasba. — 20.00: Napoved časa. Poročila v italijanski. — 21.10: Simfonični koncert vodi dirigent Alfredo Simonetto. — 21.30: Orkester vodi dirigent Petralia. — 21.30: Glasba za godalni kvartet. — 22.00: Orkester vodi dirigent Angelini. — 22.45: Poročila v italijanski. — 23.00: Orkester vodi dirigent Zeme.

Podlaga za domačo knjižnico

Knjižni zbirki ustvarite če se naročite na našo knjigo »Dobro knjigo«. Vsi njeni romani so taki, da jih boste radi vedno na novo jemali v roke. Vsak mesec izide po ena knjiga. Popravljajte in upravi »Jutra« in »Slovenskega naroda« v Narodni tiskarni.

Smešnice

KAKOR LASTNEGA SINA
Po razpravi prvi odvetnik svojemu klientu: — Zagovarjal sem vas kakor svojega lastnega sina...
— Tako?! — se začudi obsojenec. — Kaj je tudi vaš sin tako velik falot?

VSJAJ NEKAJ

— Sram te bodi, zopet si dobil v soli nezadostno!
— Da, toda med tistimi, ki se niso dobro naučili naloge, sem bil najboljši.

SKROMNA BAHARIJA

»Sara, s kakšnimi besedami bi dal dobrodelnemu društvu sto točev?«
»Kaj se to pravi? Poslji denar in napiši: »Malo, toda iz srca!«

Ukvarja s takimi posli, ima najbrže malo zaupnikov in si časih res ne more kaj, da ne bi odprl zatvornice.

»Ste kdaj okusili, kaj je ženska ljubezen, ljubezen vredne ženske, sinko moj? To vam je čudovita stvar.« Čuvstveno se je zamislil in čez nekaj trenutkov spet nadaljeval; zdelo se mu je le, da nekaj kvari slovesnost prvih besed:

»Ljubezen vredne ženske je prekleto čudovita stvar na tem hudicnem svetu. Iz lastne izkušnje vem.«

Iskrice se je utrlila s cigarete in mu padla na roko. Poskočil je in zaklel. Nato se je vrnil k stvari:

»Oba sva iz istega mesta... Ko sva bila otroka, sva skupaj hodila v šolo... Nasil sem ji koščariz z malico in ji pomagal, kadar je plezala čez žive meje... Oh... In ko sva zrasla, je bilo isto: zmerom tovariša, zmerom prijatelja. To je bilo pred dvajsetimi leti... Potem sva sklenila, da pojdem v svet in zaslužim, kolikor je treba za lasten dom, nato pa se vrnem k nji in jo vzamem za ženo.«

»Kaj vruga vam je bilo, da niste tako storili?« sem vzkliknil z nehotno strogostjo v glasu.
Sam je zmalaj za glavo.

»Mladi človek, ko bi lopove le malce bolj poznali, bi vedeli, da so v vsem, kar ne spada v njihov poklic, od sile nerodni. Pihne, pa že ležijo na tleh. Vsaj pri meni je bilo zmerom tako. Komaj sem imel kaj na strani in sem se jel pripravljati na povratek, sem že naletel na zapeljivga ne-

V italijanskih tovarnah za vojno proizvodnjo delajo ženske s polno paro in v zavesti, da je njih delo neobhodno potrebno za zmago

Ob 300-letnici tlakomera

Najpopolnejši vacuum, ki ga more doseči človek

V fiziki velja leto 1643. za rojstvo tlakomera, a zamil je nastala dve leti prej v krogu Galilejevih učenecv.

Že od davnine v starem veku je črpanje vode s črpalko temeljilo na domnevi, da se narava upira brezračnemu prostoru, kakor je milili Aristotel. Ko so pri neki vodni napravi v Italiji ugotovili, da se voda v dolgi črpalki ne dviga nad 10 m, je Galilej menil, da ima odpor narave proti brezračnemu prostoru svoje meje. Tudi Galilej je bil še preveč pod vplivom Aristotelovih nazorov. — Italijanski fizik Torricelli (1608—1647) je proučeval pojav odpora narave proti brezračnemu prostoru v zamenjavi je veliko črpalko z modelom črpalke. Sicer je bil, da mora iz istega razloga, ki preprečuje, da bi se voda v črpalki dvignila nad 10 m visoko, ostati na določeni višini tudi trinajskrat težje živo srebro v sorazmerno manjši cevi. Pri tem poizkusi se je izkazalo, da se je živo srebro v približno meter visoki stekleni cevi, postavljeni navpično v živo srebro, znižalo za približno 76 cm. Nad stopcem živega srebra je nastal brezračni prostor, ki ga v fiziki imenujejo Torricellijev vacuum.

Torricelli je kmalu spoznal po spreminjanju se višini živega srebra v cevi, da na živo srebro vpliva pritisk zraka. Tako je bil odkrit barometer ali tlakomer, priprava za merjenje zračnega pritiska, ki je tako popularna kakor le redko kateri instrument. Tlakomer je torej že sorazmerno zelo star.

L. 1648. je francoski učenjak Ferrier opazil, da je stolpec živega srebra v tlakomeru na gori Puy de Dome, visoki 1645 m, za 8 cm

nižji kakor na podnožju gore, na višini 470 m nad morjem. Tako je bilo prvič jasno dokazano, da na živo srebro v barometru vpliva zračni pritisk in spoznali so, da je tlakomer izrednega pomena za vremenslovske. L. 1850. je prišel v rabo namestu barometra z živim srebrom aneroid. — Za fiziko je vsekakor velikega pomena odkritje tako zvanega Torricellijevega vacuuma; to je morda najpopolnejši vacuum, ki ga more doseči človek. — Sele l. 1857. se je posrečilo Geisslerju, da je na načelu tega pojave sestavil zračno črpalko s pomočjo živega srebra in cevi, ki nosi po njem ime. Odkril je bil način izdelovanja brezračnih steklenih cevi, ki so izrednega pomena v tehniki in industriji, predvsem za izdelovanje žarnic, katodnih in rentgenskih cevi ter radijskih žarnic.

Prva piščalka na lokomotivi

Prvi železniški vlaki niso imeli nobenih drugih svarilnih naprav razen velikoga roga, ki ga je nosil strojevođač okrog vratu, da je lahko po potrebi zabobal. Šele pozneje so izdelali rogu podoban instrument, ki je bil pritrjen na lokomotivo, in vanj je priiskala para, da je zabobal. Toda kmalu se je pokazalo, da te svarilne naprave ne zadostujejo in zato so jih nadomestili v nekoliko izpolnjeni obliki še zdaj znano v nekoliko izpolnjeni obliki še zdaj Dolder so imeli lokomotivni rogu podobno signalno napravo se je večkrat pripetilo, da so se potniki tako prestrašili, da so odločno protestirali. V Nemčiji so se pritožili celo na kralja in ga prosili, naj naprave hreščeče signalne naprave.

Križanka št. 109

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14					15					16		17
18					19		20			21	22	23
24				25		26			27			
28		29					30					31
	32	33	34		35		36		37			38
39					40	41		42		43		44
	45			46				47			48	

Besede pomenijo:

Vodovarstvo: 1. zemeljska smola, 2. Kersnikov roman, 12. Ludolovo stevilo, 14. planjava, širna ravnina, 15. sok igličaste drevja, 16. vrsta kamna, 18. škafica, 20. premagati izkušnjo, 23. žuželke, 24. površinska mera, 25. bolezen, 27. protežiranec, zaščiten oseba, 28. racionirano živilo, 30. vrsta pesništva, 31. italijanski spelnik, 32. običajen, vsakdanji, 36. osebni zaimek, 37. žito, 39. del ladje, 40. vrsta jedi, 43. ptica, 45. h. k. (lat.), 46. padavina, 47. kratica za italijansko družabno organizacijo, 48. država v Zadnji Indiji.

Navpično:

1. temnopolti vojak v Afriki, 2. predmet zbranja ljubiteljev, 3. orientalsko pokrivalo, 4. poziv, klic, 5. papeževa palača v Vatikanu, 6. rimski bog ljubezni, 7. osebni praznik, 8. vrsta

prsti, 9. uradna obleka, 10. oljka, 11. egiptovski sončni bog, 12. delo, opravke, 13. pripadnik evropskega naroda, 17. skromen, nezahteven, 19. srebro v kemiji, 21. glavno mesto Armenije, 22. premikanja, pretakanja, 26. grška boginja nesloge, spora, 29. vodna žival, 33. čut, 34. talent, sposobnost, 35. del obraza, 37. sovražnica železa, 38. Noetov sin, 39. oziromi zaimek, 41. barij, 42. grška črka, 44. podredni veznik.

RESITEV KRIŽANKE ŠT. 108

Vodovarstvo: 1. letališča, 8. prote, 9. ga, 11. epi, 12. Ra, 13. ari, 15. dar, 16. redovnica, 17. ino, 18. mat, 19. ta, 20. ttt, 22. mu, 23. bivoli, 25. metropola.

Navpično:

1. logaritem, 2. tp. 4. lo-povstvo, 5. ht, 6. se, 7. aparatara, 10. arena, 12. racar, 14. do, 15. dim, 20. tir, 21. top, 23. bt, 24. lo.

Sedanje ljubljansko središče pred 50 leti

Ljubljana, 14. avgusta

Pred polstoletjem je bilo ljubljansko središče še vedno na Mestnem trgu. V razvoju Ljubljane imenujemo to dobo predporetno. Velik preporod našega mesta se je začel po potresu l. 1895. Toda že nekaj let prej se je razmahnilo v mestu precej živahno stavbeno gibanje. Ljubljana je tedaj dobila nekaj lepših poslopij, ki niso izgubila svojega pomena niti v novejšem času, ko stoji v senci modernih palač, n. pr. operno gledališče. Tedaj se je mestno središče začelo premikati od Mestnega trga na levi breg Ljubljanice. Na kraju, kjer zdaj stoji palača Ljubljanske kreditne banke, je ta bilo tedaj še v starem samostanskem poslopju vojaško oskrbovališče z vojaško bolnišnico. Staro poslopje ni krasiло razvijajočega se mesta in stremenje po ureditvi v sedanjem mestnem središču je prišlo do izraza v »Slovenskem narodu« pred polstoletjem, v naslednjem članku, objavljenem 3. avgusta 1893:

»Za razvoj Ljubljanskega mesta jako važno vprašanje, to je premestitev vojaške bolnišnice in oskrbovališča se utedne vendar je ugodno rešiti. Že spomniti je dalo vojno ministrstvo centi staro vojaško bolnišnico in oskrbovališče in se čenila poslopja in vrt, ki skupaj zavzemajo 4 orala in 1318 kvadratnih sežnje, na 220.000 goldinarjev. Zdjaj pa je baje vojno ministrstvo odobrilo dva načrta, katera je predložil inženjer g. Eduard Pourza dotični novi zgradbi, in sicer za vojaško bolnišnico na g. Auerja zemljišč v sv. Petra predmestju, za oskrbovališču na nekem v sklanjših g. Iv. Rodeta in K. Kausheka na

Dunajski cesti. Ker je po komisijonelnem ogledu, ki ga je vršilo zemljiško vodstvo na lič mesta, vojno ministrstvo spoznalo imenovana zemljišča kot popolnoma pripravna se je nadejati, da se bo začela v kratkem zopet pogajanja z mestno občino Ljubljansko, ki je že ponudila 180.000 gld. za staro vojaško bolnico in oskrbovališče. Ker se gre tu v prvi vrsti za sanitarno zboljšanje položaja v mestu in za izdatno olajšanje mesta na jednem najvažnejših krajev, se smemo vendar nadejati, da se bode dosojlo sporazumljenje in da bode tudi država kaj storila za našo prestolnico ter

Smešnice

KAKOR LASTNEGA SINA

Po razpravi prvi odvetnik svojemu klientu: — Zagovarjal sem vas kakor svojega lastnega sina...
— Tako?! — se začudi obsojenec. — Kaj je tudi vaš sin tako velik falot?

VSJAJ NEKAJ

— Sram te bodi, zopet si dobil v soli nezadostno!
— Da, toda med tistimi, ki se niso dobro naučili naloge, sem bil najboljši.

SKROMNA BAHARIJA

»Sara, s kakšnimi besedami bi dal dobrodelnemu društvu sto točev?«
»Kaj se to pravi? Poslji denar in napiši: »Malo, toda iz srca!«

Ukvarja s takimi posli, ima najbrže malo zaupnikov in si časih res ne more kaj, da ne bi odprl zatvornice.

»Ste kdaj okusili, kaj je ženska ljubezen, ljubezen vredne ženske, sinko moj? To vam je čudovita stvar.« Čuvstveno se je zamislil in čez nekaj trenutkov spet nadaljeval; zdelo se mu je le, da nekaj kvari slovesnost prvih besed:

»Ljubezen vredne ženske je prekleto čudovita stvar na tem hudicnem svetu. Iz lastne izkušnje vem.«

Iskrice se je utrlila s cigarete in mu padla na roko. Poskočil je in zaklel. Nato se je vrnil k stvari:

»Oba sva iz istega mesta... Ko sva bila otroka, sva skupaj hodila v šolo... Nasil sem ji koščariz z malico in ji pomagal, kadar je plezala čez žive meje... Oh... In ko sva zrasla, je bilo isto: zmerom tovariša, zmerom prijatelja. To je bilo pred dvajsetimi leti... Potem sva sklenila, da pojdem v svet in zaslužim, kolikor je treba za lasten dom, nato pa se vrnem k nji in jo vzamem za ženo.«

»Kaj vruga vam je bilo, da niste tako storili?« sem vzkliknil z nehotno strogostjo v glasu.
Sam je zmalaj za glavo.

»Mladi človek, ko bi lopove le malce bolj poznali, bi vedeli, da so v vsem, kar ne spada v njihov poklic, od sile nerodni. Pihne, pa že ležijo na tleh. Vsaj pri meni je bilo zmerom tako. Komaj sem imel kaj na strani in sem se jel pripravljati na povratek, sem že naletel na zapeljivga ne-

P. G. Wodehouse: 50

MALA PEPITA

»Ne rečem, da ne, ne rečem, da ne.«
»In vas nikoli vest ne peče zaradi žalosti in strahu, ki ga povzročate?«

»Oboje je le začasnó. Sicer pa skušajte pogledati stvar z druge strani. Zamislite si olajšanje in veselje roditeljev, kadar se fantič vrne domov! To je tak vrhunec sreče, da je zanj vredno pretrpeti nekaj bridkih ur. V nekem pogledu me lahko smatrate vpav za dobrotnika človeštva. Jaz, vidite, učim roditelje, koliko so vredni otroci. Saj veste, kakšni so: oče na primer ima smolo na borzi — in kaj stori, kadar pride domov? Ohladi si jezo s tem, da nahruli sina.

Ali pa: nad kom se znesne mamica, če jo gospa Talinta pozabi povabiti na svoj piknik? Dečka se loti. Da, oče in mati, oba imata sinca najbrže rada; toda preveč navajena sta ga in se ne zavedata, kaj jima pomeni v resnici. Nato pa, glejte si ga, nekoga dne in malčka nikjer. Kakšna žalost! Kakšno gorje! Kakšen obup in kesanje! »Oh,« stoka papeček, »kako sem se mogel dreti na uboga izgubljenega angelčka, naj nikar ne kriči!« In mamica ihti: »Enkrat sem ga celo udarila! Da, s tole oprstanjeno roko sem dala najinemu izgubljenemu biserčku zausničilo! In potem javkava oba v en glas: »Oh, saj ga nisva bila vredna! Oh, da bi bil spet pri naju!« Nu, evo, in nazadnje dobita otroka nazaj, kakor hitro

ga je moči brez nevarnosti zamenjati za neznanomavne bankovce. Od tistega trenutka naprej se vselej dvakrat premisli, preden začne ta znanstvi živce nad ubogim otrokom. Tako torej vidite, da prinašam v vsako hišo žarek sreče. Ne trdim, da ne bi očka potem nekoliko škripal z zobmi, kadar vidi luknjo, ki je nastala v njegovem bančnem računu; ali, hudimama, čemu nam pa je denar, ako ga ne trošimo? In: ali je takšno spoznanje in pobožanje sploh moči predragu plačati?«

Sam je kar sopihal od človekoljubne vne-me.

»A zakaj vam je toliko do tega, da ugrabite prav Ogdena Forda?« sem vprašal. »Vem, koliko je vreden, mislim pa, da morate imeti že doslej lep kupček na strani. Saj se menda že precej časa udeležujete v tej posebni panogi človekoljubja. Zakaj ne greste v pokoj?«

Vzdihnil je.

»Iti v pokoj, mladi človek, to so moje najljubše sanje. Verjemite ali ne verjemite, povem vam, da gre moje nagnjenje za skromnim, domačim življenjem. Kadar utegnem zidati gradove v oblakih, imajo vselej podobo zlozne hišice z vrhom, senčnico, basenom in vodometom.«

Tako govoreč me je napeto gledal, kakor bi se hotel pripraviti, ali sem vreden njegovega zaupanja. Bodi si, da je bil uspeh opazovanja ugoden zame, bodi si, da je bil v tistem duševnem stanju, ko se človek nehoti razoveda prvevku, ki pride — vsekako je nadaljeval svoj srčni izliv. Človek, ki se